

לקוטי תורה • פרשת בחוקותי • מאמר 7

וילך ראובן בימי קציר חטים וימצא דודאים בשדה...

”וראובן בא בימי קציר חטים וימצא דודאים”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/bechukosai/7](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/bechukosai/7)

1 וילך ראובן בימי קציר חטים וימצא דודאים בשדה (ע' [עיינן] בסנהדרין צ"ט ב'. וברכות ויצא ר"פ ע"ב).

"וראובן הלך בימי קציר החטים ומצא דודאים בשדה" (ראו סנהדרין צט ע"ב; וכן [מדרש] רבה, ויצא, בתחילת פרק עב).

חנוך לנער ע"פ דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה. יותן את הארץ הזאת לעבדיך.

"חנוך נער לפי דרכו; גם כשיזקין לא יסור ממנה". "תינתן הארץ הזאת לעבדיך".

וע"ש הפ"י כפשוטו במ"כ ובידי משה בשם פרש"י [פירש רש"י / פירוש רש"י] ונכון הוא ולפ"ז [ולפי זה] זהו גריעותא להם וכמ"ש בברכות ס"פ מטות שעליהם נאמר נחלה מבוהלת בראשונה כו'.

וראו שם את הפירוש לפי פשוטו במתנות כהונה ובידי משה בשם פירוש רש"י, והוא נכון. לפי זה, יש בכך חיסרון מצדם, כפי שנכתב [במדרש] רבה בסוף פרשת מטות, שעליהם נאמר: "נחלה מבוהלת בראשונה" וכו'.

2 וצ"ל דהפסוק חנוך לנער ע"פ דרכו הוא מעלה ושבח שראוי לעשות כן. גם בלא"ה [בלאו הכי] מבואר

בסש"ב [בספר של בינונים]

והדבר טעון ביאור: הפסוק "חנוך לנער על פי דרכו" הוא לשון של מעלה ושבח, המלמדת שראוי לנהוג כך. ועוד, גם בלי זה, מבואר בספר של בינונים [תניא],

ח"ב [חלק ב'] הקושיא בפסוק חנוך לנער דמדכתיב ע"פ דרכו משמע שאינה דרך האמת לאמתו וא"כ מאי מעליותא שגם כי יזקין לא יסור ממנה.

בחלק ב', הקושיא בפסוק "חנוך לנער" היא שמכיוון שנאמר "על פי דרכו", משתמע שאין זו דרך האמת לאמיתתה; ואם כן, מה המעלה בכך ש"גם כי יזקין לא יסור ממנה"?

והענין כי הנה בפ"י וימצא דודאים יש במדרש שני פירושים. א' שהן מין עשב וע' בהרמב"ן [בהרבי משה בן נחמן] בפ"י התורה שם.

הביאור הוא, שלפירוש "וימצא דודאים" יש במדרש שני פירושים. פירוש אחד הוא שמדובר בסוג של עשב; ועיינו ברמב"ן בפירושו על התורה שם.

הב' שהן שעורים. ועמ"ש בד"ה אסור לאדם שיטעום עד שיתן מאכל לבהמתו שנאמר ונתתי עשב כו' דבחי עשב זהו מקור ההשפעה לבחי המלאכים הנק' בהמה.

הפירוש השני הוא שמדובר בשעורים. ועיינו במה שנתבאר במאמר הפותח במילים "אסור לאדם שיטעום עד שיתן מאכל לבהמתו, שנאמר ונתתי עשב וגו'": בחינת העשב היא מקור השפע לבחינת המלאכים, הנקראים "בהמה".

(ועי' בזח"א [בזהר חלק א] י"ח ב' קנ"ו ב') ולכן נקי דודאים שהוא מלשון אתן את דודי לך בחי' אהבה שמזה נמשך ונולד בהם האהבה להיות בוערת כמראה הלפידים כו'.

(ועיינו בזהר, חלק א, יח, ב; קנו, ב.) לכן הם נקראים "דודאים", מלשון "אתן את דודי לך" — בחינת אהבה, שממנה נמשכת ונולדת בהם אהבה, והיא בוערת "כמראה הלפידים" וגו'.

וגם לפי הפי' שהם שעורים היינו ג"כ מאכל בהמה כו' רק שזהו בחי' גבוה יותר כמש"ש [כמה שכתוב שם].

וגם לפי הפירוש שמדובר בשעורים, גם הן מאכל בהמה וגו'; אלא שזו בחינה גבוהה יותר, כפי שנתבאר שם.

ולכן נקי בחי' זו חנוך לנער משום דכד איתיליד יהבין ליה נפשא מסטרא דבעירא דכיא כו' כנ"ל (בד"ה וספרתם לכם הנ"ל)

לכן בחינה זו נקראת "חנוך לנער", משום שכאשר הוא נולד נותנים לו נפש מצד בהמה טהורה וגו', כנזכר לעיל, במאמר הפותח במילים "וספרתם לכם".

ע"כ המזון לבחי' זו הוא מבחי' שעורה שעור ה' או מבחי' עשב וכמ"ש ועשב לעבודת האדם ע"כ גם בניו תפסו בעבר הירדן שהוא מקום מקנה ע"ד ונתתי עשב בשדך לבהמתך שנתבאר למעלה ובת"א [ובתורה אור] בד"ה ואלה המשפטים.

לכן המזון לבחינה זו הוא מבחינת השעורה — "שעור ה" — או מבחינת העשב, ככתוב "ועשב לעבודת האדם". משום כך גם בניו תפסו בעבר הירדן, שהוא "מקום מקנה", על דרך "ונתתי עשב בשדך לבהמתך", כפי שנתבאר לעיל ובתורה אור במאמר הפותח במילים "ואלה המשפטים".

ומה דמשמע שלא נכון עשו בזה (ועיי' ביהושע סימן כ"ב י"ט) זהו משום שעשו את הטפל עיקר.

ומה שמשמע מכך שלא נהגו כראוי בזה (ועיינו ביהושע, פרק כ"ב, [פסוק] י"ט), הרי זה משום שהפכו את הטפל לעיקר.

והרי אף שאסור לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לבהמתו מ"מ אח"כ צ"ל ואכלת ושבעת והיינו לכו לחמו בלחמי ועוד

שהרי אף שאסור לאדם לטעום דבר עד שיתן מזון לבהמתו, בכל זאת לאחר מכן צריך להיות "ואכלת ושבעת", כלומר "לכו לחמו בלחמי". ועוד,

כי א"י [ארץ ישראל] דוקא היא ארץ חטה ושעורה כו' ג"כ והם בחרו לקבע גמור בחי' זו דמקום מקנה.

שהרי ארץ ישראל דוקא היא גם "ארץ חטה ושעורה" וגו', ואף על פי כן הם בחרו להשתקע לחלוטין ובאופן קבוע במדרגה זו של "מקום מקנה".

וזהו ענין אי לך ארץ שמלכך נער ופי' בזה"א [בזהר חלק א] ס"פ לך לך (דצ"ה ע"ב) שהוא בחי' מט"ט [מטטרון] וזהו ענין "אי לך ארץ שמלכך נער", המתפרש בזהר, חלק א, בסוף פרשת לך לך (דף צ"ה ע"ב), כמדרגת מט"ט, נער הייתי גם זקנתי שמשם מקור ושרש השפעה הנ"ל אשריך ארץ כו' היא ארץ חטה ושעורה כו' אשר עיני ה' אלקיך בה כו'.

"נער הייתי גם זקנתי", שמשם מקור ושרש ההשפעה האמורה לעיל. "אשריך ארץ" וגו' היא "ארץ חטה ושעורה" וגו', "אשר עיני ה' אלקיך בה" וגו'.

אך מ"מ גי' [גם זה] אמת שצ"ל חנוך לנער ע"פ דרכו וגם כי יזקין לא יסור ממנה.

אך בכל זאת גם זה אמת: צריך להיות "חנוך לנער על פי דרכו", וגם "כי יזקין לא יסור ממנה".

פי' כי יזקין ויהיה בבחי' אדם כי זקן היינו שקנה חכמה והיינו ע"י חטה דוקא כ"ב אתוון דאורייתא וכמ"ש בענין והדרת פני זקן.

כלומר, כשיזקין ויגיע למדרגת "אדם" — שהרי "זקן" הוא מי שקנה חכמה — והדבר הוא דווקא באמצעות החיטה, כ"ב אותיות התורה, וכפי שמוסבר בענין "והדרת פני זקן" —

אעפ"כ [אף על פי כן] לא יסור ממנה מענין בחי' דודאים שעורה מאכל בהמה היינו משום שצ"ל בבחי' בהמה שלמעלה מבחי' אדם לבד דהיינו מ"ש אדם ובהמה תושיע.

אף על פי כן, "לא יסור ממנה" — מענין מדרגת הדודאים, השעורה, מאכל בהמה. זאת משום שהוא צריך להיות במדרגת "בהמה" שלמעלה ממדרגת "אדם" לבדה, וזהו שכתוב: "אדם ובהמה תושיע".

3 והוא להיות נמשך אחריו ית' כבהמה למעלה מהטעם והדעת והיינו ע"י חנוך לנער שנתחנך להיות מתחלה בבחי' הביטול דבהמה

כלומר, להימשך אחריו ית' כבהמה, למעלה מן הטעם והדעת. הדבר בא באמצעות "חנוך לנער": הוא התחנך להיות מלכתחילה בבחינת הביטול של בהמה,

שהם המלאכים פני אריה פני שור והאופנים וחיות ברעש גדול והיינו ע"י שיעור ה' כו' שהם המלאכים, "פני אריה", "פני שור", וכן "האופנים וחיות ברעש גדול"; והדבר הוא באמצעות שיעור ה' וכו',

כניל, ועי"ז יוקבע הביטול בנפשו, שגם כי יזקין להיות קנה חכמה לכו לחמו בלחמי לא יסור מהיות בבחי' בהמה ג"כ בבחי' הביטול שלמעלה מהשכל כו':

כאמור לעיל. באמצעות זאת ייקבע הביטול בנפשו, כך שגם "כי יזקין" — כשירכוש חכמה ויהיה בבחינת "לכו לחמו בלחמי" — "לא יסור" מלהיות גם בבחינת "בהמה", בבחינת הביטול שלמעלה מן השכל וכו'.

4 ב וביאור הדבר הנה כתיב ברות (סי' ג' ט"ו) ויאמר כו' וימד שש שעורים ופי' בגמרא (סנהדרין דצ"ג ע"א) ששה צדיקים כו' וכ"ה ברכות ברות על פסוק זה.

ב. ביאור העניין: כתוב במגילת רות (פרק ג, [פסוק] טו): "ויאמר וגו' וימד שש שעורים"; והגמרא מפרשת (סנהדרין, דף צג ע"א): ששה צדיקים וכו'. וכך נאמר גם במדרש רבה על רות, על פסוק זה.

ולכאורה אינו מובן איך הצדיקים הגדולים ההם נקראו בשם שעורים וע' בחולין (פג"ה [פרק גיד הנשה] דצ"ב סע"א [סוף עמוד א]) איתא ג"כ עדי"ז ומהרש"א [ומהרש"א] שם בח"א [בחלק א'] נדחק ליישב.

ולכאורה אין מובן כיצד נקראו אותם צדיקים גדולים בשם "שעורים". ועיינו בחולין (פרק גיד הנשה, דף צב ע"א, בסוף העמוד): גם שם נאמר דבר דומה, והמהרש"א שם, בחידושי אגדות, נדחק ליישב זאת.

אבל הנראה לומר כי עם היות שבחי' חטה שהוא מאכל אדם גבהה הרבה מבחי' שעורים מאכל בהמה.

אך נראה לומר כך: אף שמדרגת החיטה, שהיא מאכל אדם, גבוהה הרבה ממדרגת השעורים, מאכל בהמה,

שבחי' אדם זהו נשמות דאצי' ובחי' בהמה היינו נשמות דבי"ע וכמ"ש בד"ה ואלה המשפטים. אך יש עוד בחי' בהמה שגבוהה מבחי' אדם

כי מדרגת "אדם" היא נשמות דאצילות, ומדרגת "בהמה" היא נשמות דבי"ע, כפי שמבואר במאמר ד"ה ואלה המשפטים; ואף על פי כן, יש מדרגת "בהמה" נוספת הגבוהה ממדרגת "אדם":

דהיינו משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] פ"ק [פרק קמא] דחולין (דף ה' ע"ב) ע"פ אדם ובהמה תושיע הוי' אלו בני אדם הערומים בדעת כאדם (הראשון) ומשימים אי"ע [את עצמו] כבהמה (דכאי רוח).

כלומר, מה שאמרו חז"ל בפרק הראשון של חולין (דף ה' ע"ב) על הפסוק "אדם ובהמה תושיע הוי'": "אלו בני אדם הערומים בדעת כאדם (הראשון) ומשימים את עצמם כבהמה (דכאי רוח)".

ולכן נקראו אלו בשם שעורים שהוא מאכל בהמה כו'. וזהו בחי' בהמה רבה שלמעלה מבחי' אדם כמ"ש בפ' עקב בד"ה ויאכילך את המן יעו"ש [יעוין שם].

ולכן נקראו אלה בשם "שעורים", שהן מאכל בהמה וכו'. וזהו בחינת "בהמה רבה", שלמעלה מבחינת "אדם", כפי שמבואר בפרשת עקב, במאמר ד"ה "ויאכילך את המן"; עיינו שם.

ובזו"ג [ובזהר חלק ג] פ' אמור (דצ"ח ע"ב) פ"י שש שעורים הם שיתא סדרי משנה והיינו שזהו מאכל בהמה. ובזהר חלק ג, פרשת אמור (דף צח ע"ב), מפרש ש"שש שעורים" הן שישה סדרי משנה; כלומר, זהו מאכל בהמה.

ר"ל [רוצה לומר] שע"י יבוא לבחי' ומדרגה הנ"ל דאדם ובהמה תושיע הוי' שמשימים א"ע [את עצמו] כבהמה וע"ד שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] ברבות

כלומר, שעל ידי כך יבוא האדם לבחינה ולמדרגה הנזכרות לעיל, של "אדם ובהמה תושיע הוי'" — אלה שמשימים את עצמם כבהמה. ועל דרך מה שאמרו חז"ל במדרש רבה,

פ' אמור פכ"ז כאדם אנחנו כבהמה תושיענו לפי שאנו נמשכים אחריו כבהמה כו' ועמ"ש בד"ה והניף הכהן אותם על לחם הבכורים.

פרשת אמור, פרק כ"ז: "כמו אדם אנחנו; כבהמה תושיענו, כי אנו נמשכים אחריו כבהמה" וכו'. וראו מה שכתוב במאמר המתחיל "והניף הכהן אותם על לחם הביכורים".

אך שייכות ש"סמשנה לשעורים י"ל [יש לומר] כי הוא לי [לשון] שעורים שתשבע"פ [שתורה שבעל פה] היא מגבלת השיעור והמדה לכל המצות שיהיו התפילין כך וכך דוקא וכן הסוכה וכמ"ש מזה בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה.

אך את הקשר בין ששת סדרי המשנה לשעורים אפשר להסביר בכך ש"שעורים" הוא מלשון "שיעורים": התורה שבעל פה קובעת את הגבולות ואת המידה של כל המצוות — שהתפילין צריכות להיות בדיוק כך וכך, וכך גם הסוכה. על כך מוסבר במאמר המתחיל "בשעה שהקדימו ישראל נעשה".

5 וזהו ג"כ מבחי' שעור ה' ה"ג [חמש גבורות] שהם נותנים המדה כו'. וגם ה' שעור ה' הנמשך מבחי' ה' עילאה דשם הוי' שהיא בחי' גבוה מאד כמ"ש בד"ה לך מארצך.

גם זה נובע מבחינת שיעור ה"א — חמש הגבורות, שנותנות את המידה וכו'. וגם ה"א של "שיעור ה"א" נמשכת מבחינת ה"א העליונה של שם הוי', שהיא בחינה נעלית מאוד, כפי שמבואר במאמר המתחיל "לך מארצך".

וגם י"ל [יש לומר] שעורים בשי"ן שמאלית מלשון וסביביו נשערה מאד שפי רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] ס"פ בתרא דיבמות לשון חוט השערה.

אפשר לומר גם ש"שעורים", בשי"ן שמאלית, הוא מלשון "וסביביו נשערה מאד", שחז"ל פירשו בסוף הפרק האחרון של יבמות כלשון "חוט השערה".

6 והיינו כי הלכות תשבע"פ [תורה שבעל פה] נקי קוצותיו תלתלים כו' וכמשארז"ל [וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] ספ"ק [סוף פרק קמא] דחגיגה כהררים התלויים בשערה כו' ועמ"ש בד"ה האזינו השמים בפי כשעירים עלי דשא.

כלומר, הלכות התורה שבעל פה נקראות "קוצותיו תלתלים" וכו', וכפי שאמרו חז"ל בסוף הפרק הראשון של חגיגה: "כהררים התלויים בשערה" וכו'. ראו גם מה שנכתב במאמר המתחיל "האזינו השמים" על פירוש "כשעירים עלי דשא".

וכ"ז [וכל זה] נמשך ע"י והניף את העומר כו' כי המלאכים אף שהם מקבלים ג"כ מבחי' שעורה שעור ה' עכ"ז [עם כל זה] נקראו עומדים שעומדים ברום עולם במדרגה א'

וכל זה נמשך באמצעות "והניף את העומר" וכו'. המלאכים, אף שגם הם מקבלים מבחינת השעורה, שיעור ה', נקראים בכל זאת "עומדים", מפני שהם עומדים ברום העולם במדרגה אחת;

אבל נש"י [נשמות ישראל] שהם בגוף ומבררים נה"ב [נפש הבהמית] באתכפיא נעשו בכחי' מהלכים בעילוי אחר עילוי וזהו והניף את העומר כו'.

אבל נשמות ישראל, שהן בגוף ומבררות את הנפש הבהמית באמצעות הכנעה (אתכפיא), נעשות בבחינת "מהלכים", בעלייה אחר עלייה. וזהו "והניף את העומר" וכו'.

7 והעלאה זו בבחי' בהמה רבה שלמעלה מבחי' אדם כנ"ל ומשם ממשיכים המשכה עליונה דשש שעורים ש"ס [ששה סדרי משנה] משנה ששרשם נמשך מבחי' ושער רישיה כעמר נקא כו' שהוא ג"כ ענין עמר.

והעלאה זו היא לבחינת "בהמה רבה", שלמעלה מבחינת "אדם", כפי שהוזכר לעיל. ומשם ממשיכים שפע עליון של "שש שעורים" — ששת סדרי משנה, ששרשם נמשך מבחינת "ושער ראשו כעמר נקא" וכו', שגם הוא עניינו של "עומר",

כמ"ש בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] **פ' בשלח ע"פ עמר לגלגלת.** וזהו ענין וספרתם לכם כו' חמשים יום להמשיך מבחי' שער החמשים בבחי' עמר שעורים כו':

כמו שכתוב בלקוטי תורה של האר"י, פרשת בשלח, על הפסוק "עומר לגלגלת". וזהו ענינם של "וספרתם לכם" וכו', "חמשים יום": להמשיך מבחינת השער החמשים אל בחינת עומר שעורים וכו'.

8 ג והנה בענין חטה שהיא מאכל אדם כ"ב אתון דאורייתא יש לפרש ע"פ מ"ש לקמן בפ' ואתחנן בד"ה ואהבת את.

ג. כעת אפשר להסביר את ענינה של החיטה, שהיא מאכלו של האדם, ואת עשרים ושתיים אותיות התורה, על פי מה שכתוב להלן בפרשת ואתחנן, במאמר המתחיל "ואהבת את":

איך ע"י עסק התורה ממשיכים אור א"ס ב"ה שיתגלה אלינו בבחי' אור פנימי כו' ע"ש וע"כ ע"י נקרא אדם. שיש בו בחינת חכמה עילאה ממש.

כיצד באמצעות העיסוק בתורה ממשיכים את אור אין סוף ברוך הוא, כך שיתגלה אלינו כאור פנימי וכו'; עיינו שם. לכן, באמצעות התורה, נקרא האדם "אדם", מפני שיש בו בחינת חכמה עילאה ממש.

9 ועמ"ש בד"ה והדרת פני זקן. משא"כ ע"י שעורה שעור ה' מה שמתבונן איך הוא ית' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע כו'

ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "והדרת פני זקן". אך לא כך באמצעות שעורה — שיעור ה"א, כלומר התבוננות בכך שהוא ית' ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין וכו',

מ"מ אינו משיג כלל מהותו ית' וגם לא מהות חכמה עילאה רק מציאותו ולא מהותו כמ"ש בד"ה ולא תשבית מלח.

ובכל זאת, אין משיגים כלל את מהותו ית', ואף לא את מהותה של חכמה עילאה, אלא רק את מציאותו ולא את מהותו, כפי שנתבאר במאמר המתחיל "ולא תשבית מלח".

10 וע"כ נק' בהמה עדיין. שנים עשר בקר והים עליהם כו' בבחי' מקיף בד"ה מי מנה.

ולכן היא עדיין נקראת "בהמה". "שנים עשר בקר והים עליהם" וכו', בבחינת מקיף, [כפי שמבואר] במאמר המתחיל "מי מנה".

ועפ"י [ועל פי זה] יובן ענין בהמה רבה שלמעלה מבחי' אדם כי לגבי אור א"ס ב"ה ממש גם חכמה עילאה

על פי זה יובן ענין "בהמה רבה" שלמעלה מבחינת "אדם": שהרי ביחס לאור אין סוף ממש, אפילו חכמה עילאה,

שהיא בחי' אדם כעשייה גשמיות נחשבת וכמ"ש לקמן בפ"י ומותר האדם מן הבהמה אין ואפילו אדם קדמון

שהיא בחינת "אדם", נחשבת כעשייה גשמית, כפי שמבואר בהמשך בפירוש "ומותר האדם מן הבהמה אין". ואפילו אדם קדמון,

שהוא כתר דכללות נק' אדם דבריאה שהוא בחי' בהמה כו' ונק' ג"כ בחי' אריה כו' ועמ"ש מזה בד"ה ואכלתם אכול.

שהוא כתר של כללות [העולמות], נקרא "אדם דבריאה", שהיא בחינת "בהמה" וכו'; והוא נקרא גם בחינת "אריה" וכו'. וראו מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "ואכלתם אכול".

11 וזהו ענין אדם ובהמה והוא למטה בעבודת ה' בחי' הביטול שלמעלה מהשכל כמו בהמה כו' זהו ענינם של "אדם ובהמה": בעבודת ה' למטה, זו בחינת הביטול שלמעלה מן השכל, בדומה לבהמה וכו', בד"ה והניף הכהן אותם בענין כשב שהשי"ן קודם לבי"ת כו' ע"ש. וזהו שהיו מניפין שתי הלחם ע"ג [על גבי] שני הכבשים להיות בבחי' אדם ובהמה תושיע הוי'.

[כפי שמבואר] במאמר הפותח "והניף הכהן אותם", בענין "כשב", שבו השי"ן קודמת לבי"ת וכו'; עיינו שם. זו הסיבה שהיו מניפים את שתי הלחם על גבי שני הכבשים: כדי להגיע לבחינת "אדם ובהמה תושיע הוי'".

12 ועדי"ז יובן מאמר הרבות ר"פ וישלח ע"פ ויהי לי שור וחמור. חמור זה מלך המשיח כו' על פי זה יובן מאמר מדרש רבה בתחילת פרשת וישלח על הפסוק "ויהי לי שור וחמור": "חמור זה מלך המשיח" וכו'.

כי הוא בחי' בהמה רבה שלמעלה מבחי' אדם וכענין הנ"ל בפ"י א"ק [אדם קדמון] שנק' אדם דבריאה כו'. שהרי הוא בחינת "בהמה רבה", שלמעלה מבחינת "אדם", כפי שנתבאר לעיל בפירוש אדם קדמון, שנקרא "אדם דבריאה" וכו'.

וזהו ג"כ ענין יששכר חמור גרם כו' ובגמרא רפ"ה דשבת ניגרא דחמרא שער' כו' היינו כנ"ל. וזהו דע מאין באת.

וזהו גם ענינו של "יששכר חמור גרם" וכו'; ובגמרא, בתחילת הפרק החמישי במסכת שבת, נאמר: "ניגרא דחמרא שער' וכו' — כפי שנתבאר לעיל. וזהו "דע מאין באת".

כי ומותר האדם מן הבהמה אין (בקהלת סי' גי"ט) ועיין מזה בתד"א [בתנא דבי אליהו] ח"ב [חלק ב'] פכ"ד מה שהקשה ע"ז ועיין בקהלת רבה והבחי' פ' בראשית ע"פ ויפח באפיו פי' כי אין הוא חכמה כמ"ש והחכמה מאין תמצא.

שהרי "ומותר האדם מן הבהמה אין" (קהלת, פרק 3, [פסוק] 19). ועיין בעניין זה בתנא דבי אליהו, חלק II, פרק 24, בקושיה שהוא מקשה על כך; וכן עיין בקהלת רבה ו[רבנו] בחיי על פרשת בראשית, על הפסוק "ויפח באפיו". הכוונה היא ש"אין" הוא חכמה, כפי שנאמר: "והחכמה מאין תמצא".

וזהו מותר האדם כו' אך מ"ש כי הכל הבל היינו כי גם חכמה עילאה נק' הבל הארה בעלמא וכענין בראשית שהיא חכמה נמי מאמר הוא בחי' הבל לבד.

וזהו "מותר האדם" וכו'. אך על מה שנאמר "כי הכל הבל", הכוונה היא שגם חכמה עילאה נקראת הבל — הארה בלבד; וכמו בעניין "בראשית", שהיא חכמה, שגם היא מאמר, כלומר בחינת הבל בלבד.

13 וכמ"ש ברבות בקהלת בתחלתו ששלמה אמר שבעה הבלים נגד שבעת ימי בראשית הרי שאף יום השבת נק' הבל ושבת הוא חכמה עילאה

כפי שנכתב במדרש רבה על קהלת, בתחילתו: שלמה אמר שבעה הבלים כנגד שבעת ימי בראשית. מכאן שגם יום השבת נקרא הבל, והשבת היא חכמה עילאה.

והיינו לפי שיש בחי' שבת כשבתו שגם יום השבת דעכשיו נחשב כחול לגבי יום שכולו שבת כמ"ש במ"א לכן נק' הבל.

הטעם לכך הוא שיש בחינה של "שבת שבתוך שבת": גם יום השבת של ימינו נחשב ליום חול ביחס ל"יום שכולו שבת", כפי שמוסבר במקום אחר; ולכן הוא נקרא הבל.

גם י"ל [יש לומר] פי' הבל ע"ד מ"ש במדרש תלים (רס"י [ריש סימן] ס"ב) בענין בה"א [בית הלל אומרים] בראם מה ה"א כשאדם מוציאה מתוך פיו אין בה לא ריחוש שפתים ולא חריצת לשון כך בלא עמל כו'

אפשר גם להסביר את משמעות המילה "הבל" על פי הכתוב במדרש תהלים, בתחילת סעיף ס"ב, בעניין "בה"א בראם": כשם שבהשמעת האות ה"א אדם אינו מניע את שפתיו ואינו מפעיל את לשונו, כך בלי עמל וכו'.

וזהו הבל היינו אות ה' אתא קלילא כו'. והיינו ששרש כל העולמות מבחי' מלי' הנק' ה' וכן גם א"ק [אדם קדמון] שרשו ממלי' דא"ס.

וזהו "הבל": כלומר האות ה"א, "אות קלה" וכו'. פירוש הדבר, ששורש כל העולמות הוא בבחינת מלכות, הנקראת ה"א; וכך גם שורשו של אדם קדמון הוא במלכות דאין סוף.

גם הבל מילוי שם ס"ג [שם ס"ג] והנה שרש עולם התהו מיו"ד אחרונה דמילוי ס"ג ג כו'.

גם הבל הוא המילוי של שם ס"ג. והנה, שורש עולם התהו הוא ביו"ד האחרונה של מילוי ס"ג וכו'.

14 ולאן אתה הולך. אן נופל על מקום כמו אנה פניך מועדות. אנה אתם הולכים. והיינו כי עיקר הגמול

בתח"ה [בתחיית המתים] שהוא בעוה"ז במקום גשמי.

"ולאן אתה הולך". המילה "אן" מתייחסת למקום, כמו "אנה פניך מועדות?" ו"אנה אתם הולכים?" כלומר, עיקר הגמול הוא בתחיית המתים, שתהיה בעולם הזה, במקום גשמי.

ולכאורה תמוה ששרשו מאין חכמה והולך לאן מקום גשמי. אלא כי זהו ע"י גילוי אור א"ס דקמ"י [דקמיה] רוחניות וגשמיות שוין.

ולכאורה הדבר תמוה: שורשו הוא באין, בחכמה, והוא הולך אל "אן" — מקום גשמי. אלא שהדבר נעשה על ידי גילוי אור אין סוף, שלפניו הרוחניות והגשמיות שוות.

ע"כ יהיה הגילוי בגשמיות עוה"ז. דירה בתחתונים וזהו ולפני מי אתה עתיד כו' בחי' מי ברא אלה.

לכן הגילוי יהיה בגשמיות העולם הזה — דירה בתחתונים. וזהו "ולפני מי אתה עתיד כו'": בחינת "מי ברא אלה".

זהו בחי' גבוה כמ"ש מי יתן והיה לבכם זה מי יתן מציון ישועות ישראל כו'

זוהי בחינה נעלית, כמו שכתוב: "מי יתן והיה לבכם זה"; "מי יתן מציון ישועות ישראל" כו'.

מי יתן טהור מטמא כו' מי שאמר והיה העולם כו' מי גילה לבני רז זה כו' והיינו בחי' ע"ק [עתיקא קדישא] כו':

"מי יתן טהור מטמא" כו'; "מי שאמר והיה העולם" כו'; "מי גילה לבני רז זה" כו'. והיינו בחינת עתיקא קדישא כו'.

15 סליק ספר ויקרא

ספר ויקרא הסתיים.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/bechukosai/7

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק